

Svar på skriftligt spörsmål SSS 486/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ryssars gränspassager

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 486/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen/ saf:

Hur ämnar regeringen med snabb tidtabell tillsammans med tjänstemännen begränsa ryssarnas gränspassager,

hur tänker man undersöka varje ryss som passerar gränsen när antalet gränspassager ökar till tusentals,

är det möjligt att det bland dem som passerar gränsen finns individer som orsakar fara inte bara för finländarna utan också för ukrainare i vårt land och

anser regeringen att rättigheterna för personer som passerar gränsen alltid går före finländarnas rättigheter och säkerhet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Efter att coronarestriktionerna slopades fördubblades antalet inresor vid östgränsen och var som mest cirka 40 procent jämfört med tiden före coronapandemin. Efter den partiella mobiliseringen som Ryssland utlyste onsdagen den 21 september 2022 steg antalet inresande till cirka 50 procent jämfört med tiden före pandemin och antalet ryska medborgare som passerade östgränsen fördubblades. På basis av urval som Gränsbevakningsväsendet gjort av de ryska medborgare som kom till landet reste cirka 80 procent vidare till andra EU-länder samt till bland annat Storbritannien, Turkiet och USA. Cirka 60 procent av de ryska medborgare som kom till landet hade visum som beviljats av Finland. Ryska män i värnpliktsålder som bedömdes ha lämnat Ryssland för att undvika militärtjänst framträdde i passagerarprofilen omedelbart efter att mobiliseringen utlystes.

Statsrådet fattade den 29 september 2022 ett principbeslut om begränsning av inresa för ryska medborgare i syfte att trygga Finlands internationella relationer. Gränsmyndigheten började tillämpa beslutet från och med den 30 september 2022.

Under den första veckan minskade gränstrafiken vid östgränsen med över 50 procent och ryssarnas inresa med cirka 80 procent. Av dem som passerade gränsen var endast 5–10 procent på genomresa till eller från andra länder.

Säkerhetsmyndigheterna har på ett allmänt plan bedömt att ryssarnas resor med turistvisum inte hotar den nationella säkerheten. Myndigheterna känner till att det bland dem som söker sig till landet också finns enskilda personer som behöver genomgå en noggrannare bedömning och eventuellt även andra myndighetsåtgärder. Utvärderingen och andra myndighetsåtgärder genomförs i utreseländerna, i samarbete med myndigheterna i andra länder, vid gränsen och inom medlemsländernas områden.

Ryska medborgare måste ha visum för att resa in i Schengenområdet. Vid behandlingen av visumansökan bedöms i enlighet med EU:s viseringskodex förutsättningarna för inresa och det hot mot säkerheten som den som ansöker om visum utgör i Finland eller i andra medlemsländer.

Ryssar som överskrider den yttre gränsen ska uppfylla alla förutsättningar för inresa i landet. Enligt kodexen om Schengengränserna ska man vid inresa bedöma om personen utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten. Gränskontrollanten har starka befogenheter att utreda bland annat resans syfte och destination. På basis av utredningarna som gjorts i visumprövningen har myndigheterna en god förhandsuppfattning om dem som passerar gränsen och om syftet med deras inresa i landet. Som stöd för gränskontrollerna används nationella, europeiska och internationella register samt samarbete mellan säkerhetsmyndigheterna. Förutom uppgifter som framkommer i det personliga samtalet vid inresan och myndighetsregistren granskas även de handlingar som visar syftet med inresan. Vid behov kan kontrollen riktas mot personens saker och fordon. Om de omständigheter som framkommit vid gränskontrollen ger anledning att bedöma att personen utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten, nekas personen inresa. I annat fall tillåts personen resa in i landet.

Gränstrafiken vid östgränsen är för närvarande cirka 20 procent jämfört med motsvarande tidpunkt 2019. Gränsbevakningsväsendet har i den rådande situationen goda förutsättningar att kontrollera personer som anländer till landet.

Finländarnas och Schengenländernas medborgares säkerhet beaktas förutom i lagstiftningen om inresa och i den övriga lagstiftningen även i myndigheternas verksamhet. Finländarnas rättigheter tryggas genom att se till att lagstiftningen är aktuell och hålla fast vid rättsstatsprincipen.

Helsingfors 14.10.2022

Inrikesminister Krista Mikkonen